

Mérgezés

hatósági segítséggel.

Az élelmezés zslványait alig üldözik Magyarországon. Söt üldözéstről beszélni sem lehet. Előbb rémséges bajnak kell támadnia, előbb el kell pusztulnia néhány tucat embernek, hogy a hatóságok legalább egyszer megforduljanak a saját tengelyük körül és észrevegyék a szörnyüségüket. Néhány évvel ezelőtt száz embert ölt meg részint Budapesten, részint az országban a metil-szesz, a mely ipari célokra kitalált rettenetes mérge, és a melyet barnássárgára festve rumként árusítottak a pálinkások. Száz ember halt meg kegyetlen kínlódással, de ennek a száz nyomorultnak a haláláért nem felelt senki. Három-négy kereskedőre kiróttak néhány száz korona bírságot és a hatóságok ezzel pontot tettek a rémregény végére. Ugyancsak emlékeztet még a nyugati pályaudvar mellett lévő Lehel-piac története is. Ott husz-harminc fabódében vesztegették föltünő olcsón a húst, a kolbászt, a zsírt. A hus rothadófélben volt, a kolbász festett, a zsír ártalmas keverék. Az egész vidék szegény lakossága gyomormérgezésben szenvedett, míg nem epidémiaszerű lett a baj és a hatóságok is kinyitották álmos szemüket.

Az ilyen elfajulásért azonban nem lehet felelőssé tenni sem az országos, sem a fővárosi vegyvizsgáló intézetet. Ez a két intézet ugyanis csak tudományos munkát végez. A hatóságok beküldenek hozzájuk tejet, húst, zsírt, vajat, fűszert és száz egyebet azzal az utasítással, hogy vizsgálják meg és bontsák alkotórészeikre a hozzájuk juttatott holmit. A vegyvizsgáló intézetek elvégzik ezt a föladatot, de egyebet azután nem is végeznek. Fogalmuk sincs, hogy a hamisított élelmiszer honnan származik, kinek a boltjából. A vegyvizsgáló intézet az elüljáróságtól kapta a romlott, vagy megromlott holmit, lepecsételve, aktaszámmal. Ugyancsak az elüljáróságnak tesz jelentést arról, hogy mi volt a tudományos vizsgálat eredménye. A bírságot azután az elüljáró állapítja meg,

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

614.31

Szerző

Cím *Mérgezés.*

Hely

Idő

"1913"

Forrás:

Ésti újság

Személy

Bp.

1913 1/9

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

mint elsőfoku büntető bíró ezekben az ügyekben. Miképp kerül azonban a hamisított, vagy romlott élelmiszer az elüljárósághoz? Olyanformán, hogy a fővárosban az élelmiszer hamisítását mind a tíz kerület külön-külön ellenőrzi, mind külön harcol ellene, a helyett, hogy erre a célra volna egy központi hivatal, a mely megfelelően szervezné és vezetné a hadjáratot az ételmérgezők kártevő bandái ellen. Teljességgel hihetetlen, a mi Budapesten ezen a téren végbemegy. Talán az egész földkerekségen itt nőtt legveszedelmesebbre az élelmiszerhamisítás és mégis itt védekeznek ellene a legügyefogyottabban, a leglomhábbban, a legkevesebb hozzáértéssel.

Természetes, hogy a romlott és hamisított élelmiszer nem a gyárosok, nem is a kereskedők vizsik el az elüljáróságra megvizsgálattatás céljából. Ők egyszerűen eladják. A ki megvette, szintén nem az elüljáróságra viszi az

ilyen gyilkos holmit, hanem hazaviszi és elfogyasztja. Azért fogyasztja el, mert nem tudja, hogy veszedelmes ennivalót vásárolt, mert ha tudná, hogy az az ennivaló veszedelmes, nem vásárolta volna meg. Tehát, miután megvette, megeszi és miután megette, rosszul lesz, esetleg komolyan megbetegszik, esetleg meghal. De egyik eset-

ben sem viheti az elüljáróságra a már egyszer megevett ételt. *Vagyis — röviden — a közönség nem védheti magát, nem ellenőrizheti a boltosait, mindkét föladat a fővárosra hárul.*

És az a legszomorubb, a nevettetésig szomorú, miképp teljesíti a főváros ezt az egyik legfontosabb föladatát. Bátoran mondhatni, hogy semmiképp sem teljesíti. Egy lelkes, hozzáértő kis sereg volt szükség, a mely lankadatlanul járja a fővárosi kereskedéseket, hajnaltól késő estig és belenézne minden fiókba, mintát vegyen minden zsákból, minden tejeskannából, minden turósbödönből, minden konzervdobozból, még a cukorkából, a déli-gyümölcsből is, egyszerűen: mindenből. Mert Budapesten nemcsak hogy minden élelmiszert megmérgeznek, hanem még a mérget is — hamisítják. Mert az olyan festék helyett, a mely csak színesít, olyan festéket alkalmaznak, a mely méregtartalmu is, mert az ilyen festék talán olcsóbb, talán kiadósabb és talán biztatóbb szint is ad a romlott ételnek.

Egy kicsi sereg kellene erre a célra. És erre a célra nincs egy, de egyetlenegy embere sem a fővárosnak. A hivatalokban már nem fér el a sok tisztviselő, nap-nap után szervezik az új állásokat, de arra nincs a fővárosnak pénze, hogy végig vizsgálattassa Buda-

pest ezer és ezer Augias-istállókat, a pompás cégtáblák mögött lappangó méregtelepeket. Ezt a föladatot a főváros vezetőség elmésen és már nem ismeretlen lelkiismeretességével rábízta az ugynevezett vásárfelügyelőkre.

Minden kerületben van egy, két legföljebb három vásárfelügyelő. A munkájuk rengeteg. Gondjuk van a nyílt piacok ezer teendőjére, végzik az adminisztráció munkáját a piaci helypenz kezelésétől a statisztikai adatgyűjtésig. Ha elvégzik azt, a mi elsőrangú és mellözhetetlen teendőjük, bőségesen kiérdemelték nemcsak a fizetésüket, hanem az elismerést is. A vásárfelügyelők a legtöbb munkával terhelt alkalmazottai a városnak.

És, mint külön jutalmat, mint munkacsemegét bízták reájuk még azt is, hogy kutassanak a boltokban, a vásártéren és fürkészzék ki az élelmiszerhamisítókat. Nos, a vásárfelügyelők elvégzik ezt is. Elvégzik úgy, a hogyan végezhetik. A hogyan az idejüktől, az energiájuktól telik. Benéznek egyik-másik boltba, leszellenek egy-egy darabot a gyanusabb kolbászból, belemárikják a fajsúlymérőt egyik-másik tejeskannába. Mint diadalmas hadvezérek állanak a tömegben, ha sikerült megfogniok valamelyik sváb milimárit, a ki tulságos szemérmertlenséggel pancsolta a tejet. Ilyenkor a piszkos kannának a tartalma — a melyet Budapesten tejnek hívnak — kifolyik az utcára, beleszivárog a csatornába, a vásárfelügyelő pedig ott áll a jelenetnél, mint Napoleon. És ez alatt száz gyárban, ezer boltban készítik, árusítják a legveszedelmesebb ennivalót, fejjik a tejeskannák fölött a vízvezetékét és sehol nincs annyi gyomorbajos ember, mint Budapesten. A csecsemő- és gyermekhalandóság pedig nagyobb, mint Dél-Amerika legdélibb nagyvárosában...